

ČISTÁ LÁSKA MEZI BOHEM A ČLOVĚKEM

28. 4. A.D. 2023

I. Krása čisté lásky

O jaké lásce je řeč?

Slovo láska je v češtině poněkud mnohoznačné. Vyjadřuje mnoho odlišných skutečností. Budeme dnes hovořit o lásce mezi člověkem a Bohem, o lásce mezi dvěma lidmi, a také mezi člověkem mužem a člověkem ženou.

Láska mezi člověkem a Bohem a důsledek její absence

I na tuto lásku můžeme najít mnoho pohledů. Na začátku je dobré si říci, že láska je nutností našeho života. Bůh nás stvořil z lásky a stvořil nás také k lásce. Jinými slovy “ke svému obrazu”. Člověk je tedy povolán k tomu, aby veškerým motivem jeho jednání byla láska. Kdyby člověk ztratil tento kořen lásky, ocitl by se v tmavém tunelu, který nemá konce. I kdyby snad věděl všechno, co se jen o životě vědět dá, ale neměl lásku, bude jako zvon, který nemá srdce. Objevilo by se v jeho životě sobectví a začal by bojovat sám proti sobě (drogy, alkohol, nenávisť, uvolněný sex, potraty, rozvody...). Bůh nás tedy stvořil k lásce a z lásky nám skrze církve ukazuje, jak žít, jakou cestou se dát. Toto jeho doporučení dostalo kdysi konkrétní podobu a říkáme mu Desatero. Následně pak církve z moci, kterou ji dal Ježíš (moc svazovat a rozsvazovat), ještě některé věci konkretizuje a upřesňuje. Z naší strany by měla na tuto nabídku lásky Boží následovat také odpověď lásky.

Tuto lásku mezi Bohem a člověkem pak konkretizují první tři přikázání Desatera. Je dobré si je přečíst v Bibli, protože jejich formulace jsou mnohem obsáhlejší, než jak je známe. Ukazují na to, že Bůh je někdo, koho stojí za to postavit si na první místo v životě, před ním by nemělo být nic jiného. S prvním místem v žebříčku hodnot také souvisí i úcta k tomu, co Bůh představuje a co k němu patří: budovy (umět se chovat v kostele), věci (to, co slouží Bohu by nemělo sloužit ničemu jinému – ornáty, bohoslužebné nádoby...), osoby (respektovat rozhodnutí pro duchovní stav, nevysmívat se, nepohrdat, neobtěžovat).

Láska člověka k Bohu se projevuje základní komunikací s Bohem (skrzes mši sv., zkoušením Jeho lásky k nám, a odpověďmi na Jeho lásku, přijímáním svátostí...). K tomu patří neděle (*od slova nedělat*), tedy den sváteční, den odpočinku.

Láska mezi člověkem a člověkem

Dalších sedm bodů Desatera ukazuje, jak konkrétně by se láska mezi lidmi měla projevovat. Myslím, že nemusíme probírat všechno, ale o určitých věcech bych se rád zmínil. Jedná se především o správné chápání lásky mezi lidmi. Dnešní kultura, ale také média, hodně zdůrazňují a ukazují určité pojetí lásky, které není správné a je inspirováno konzumním přístupem k životu. Je důležité si uvědomit, že láska je vztah založený především na vůli, ne na citech. Je to rozhodnutí mít rád druhého, a to nejen tehdy, když to cítím, nebo když se mi chce. Toto se pak promítá i do vztahu mezi mužem a ženou v období chození a pak i v manželství. Jestliže

začnu podobný vztah vytvářet, nemělo by jít jen o to zpříjemnit si život a zažít něco krásného. Ale pokud si něco s druhým začnu, měl bych do toho investovat pro budoucnost. Chci poznat, jaký ten druhý je, jestli jsem schopen s ním sdílet svůj život i s chybami, které má on i já. A snažím se vztah prožívat opravdově. Ne jen jako nějaký flirt, ale jako darování se tomu druhému, podle míry jak ho poznávám.

Láska mezi mužem a ženou

Tento vztah lásky je založený na *“chci”* a ne na tom *“až se mi bude chtít”*. Je to vztah, který by zvláště v projevu tělesného odevzdání neměl být chápán konzumně (používám druhého pro své vlastní potěšení), ale měl by být prožíván v darování se druhému (nabízím sebe a své tělo pro to, aby ten druhý měl radost). Tělesný projev lásky v manželství ve formě manželského aktu by měl být naplněním toho, co si tito dva slibují při svatbě v kostele: „Já se ti odevzdávám a přijímám tě ...”. Pokud se toto naplní dříve, je to lež, protože nedošlo ještě k onomu veřejnému odevzdání se, k uzavření smlouvy před svědky a před Bohem. Člověčenství jako takové je ten největší dar, který jsme od Boha dostali. Když sebe daruji druhému, je to největším vyjádřením lásky, které člověk může nabídnout. K tomuto vyjádření slouží manželský akt. Je to věc velice intimní a niterná. Neměli bychom tedy s ní zacházet jako s něčím, co nabízíme na počkání. Člověk by si měl ono darování se uchovat až pro toho jediného, se kterým chce sdílet pak celý život a komu chce nabídnout svou lásku.

Nevím, jestli se mi podařilo předat vám velikost této věci. Chci zdůraznit fakt, že Bůh nemá v úmyslu nás v této oblasti nějak omezovat, nebo nám znepříjemňovat život. Chce nás pouze dovést k tomu, abychom objevili plný význam onoho daru, kterým je pro člověka sexualita. Abychom s ní nezacházeli podobně jako s penězi, které člověk vyhodí do popelnice, protože neví, jakou mají cenu.

Co se týče Desatera, doporučuji pozorně si přečíst knihu *“Malý kompas víry”*, ve které je vše krásně popsáno a předáno. Je to na konci této knihy.

II. Prožívání čisté lásky k Bohu skrze modlitbu

Co to je modlitba?

Napsat definici modlitby není snadné. Rozhodně to není jen odříkávání určitých slov. Nesprávné by též asi bylo redukovat modlitbu jen na nějakou činnost. Já osobně bych asi použil slova, která učí katechismus a která o modlitbě říkají, že to je **“povznesení mysli k Bohu”**.

Jaké známe modlitby?

Mystika je odvětví teologie, které se zabývá popisem fází života s Bohem (duchovního života) a formuluje několik způsobů modlitby.

Modlitba rozjímavá je modlitbou, kdy se snažíme se zamýšlet nad nějakým tématem (mohou to být slova modlitby, kterou se modlíme, text Písma sv., myšlenka z nějaké knihy nebo duchovní přednášky...) a snažíme si třeba představit sebe v dané situaci, snažíme se analyzovat svůj stav a pak si představit, co by v naší situaci dělal Ježíš apod.

Mezi rozjímavou modlitbu také patří růženec. Tato modlitba je hodně náročná na čas, ale může člověku v počátečních fázích duchovního života hodně pomoci se přiblížit k Bohu a očistit se od hříchů a sobectví.

Duchovní četba je způsob čtení Bible nebo jiného textu, který nás vede k životu s Bohem. Zpravidla se čte text do té doby, dokud nás něco neosloví. Pokud se tak stane, je důležité se zastavit a naslouchat, či zkoumat, co mi Bůh chce říci skrze čtený text. Duchovní četba by měla vyústit v rozjímavou modlitbu.

Kontemplace je způsobem modlitby, kdy člověk zakusí nádhernou chvíli s Bohem, ale není to jeho zásluhou. Kontemplace je darem. Záleží na Bohu, kdy nám tuto chvíli pošle. Je to zážitek, kterým Bůh člověka povzbuzuje k další cestě za ním. Je to tzv. bonbónek, který dostáváme, abychom byli nalákáni. K přijetí tohoto daru je ovšem třeba se otevřít. Vytvořit Bohu prostor. Těžko tuto chvíli s Bohem zažijeme, když sedíme u počítače nebo u televize. Kontemplace není jen pro světce. Bůh ji může poslat i začátečníkovi. I já jsem tuto nádhernou chvíli několikrát zažil při adoraci.

Formy modlitby

Modlit se člověk může mnoha různými způsoby. Od naučené modlitby až po chvíle vytržení a extáze.

Zmínil bych se zde o několika základních formách:

- **naučená modlitba** (Otče náš...): zde je důležité si uvědomit, že se jedná o poklady, které církve vlastní už dlouhá staletí a které v každé době velmi dobře slouží. Mladí lidé ji často zavrhnou. Pomáhají nám však ve chvílích, kdy člověk je v krizi, a není s to se modlit vlastními slovy nebo srdcem. Naučená modlitba nám pomůže překonat těžká období. Tyto modlitby ovšem mohou být dobrým podkladem pro rozjímavou modlitbu.
- **modlitba vlastními slovy**: je modlitbou, ve které chci s Bohem hovořit jako s přítelem. Chci mu povědět, jak jsem prožil den, co mi udělalo radost, co nebo kdo mě naštvá... Tato modlitba je praktikována zvláště mezi mladými, kteří okusili radost ze setkání s Bohem. Může mít podobu proseb, díků, chval...
- **modlitba životem**: je důležité uvádět do života slova sv. Pavla, který říká: „*Neustále se modlete...*“ Každý postoj, který během dne zaujímám, každá činnost, kterou dělám, každého člověka, kterého potkávám, toto vše může být možností setkat se s Bohem. Je potřeba našemu životu dát orientaci. „**Pro Tebe Bože...**“

Fáze Duchovního života

Velicí světci a mystičtí autoři (sv. Terezie z Avily, sv. Jan od Kříže ...) popisují cestu člověka k Bohu a rozdělují ji do několika fází či etap (cest). Je dobré o tom vědět, protože během našeho života se tím může osvětlit mnoho zdánlivých problémů a krizí, které prožíváme. Jaké fáze to tedy jsou:

1) Cesta očištná

Tato etapa začíná obrácením, při kterém člověk prožívá veliké nadšení ze všeho, co se týká Boha a života s ním. Zakouší radost z modlitby a služby. Je to dar od Boha, rozhodně se nedá mluvit o zásluze člověka. Pak ovšem přichází období, které už je náročnější. Jedná se o

boj se „starým člověkem“ tak jak ho vidí sv. Pavel. Je to, řečeno jinak, přemáhání vlastního sobectví, opouštění své vlastní vůle a snaha o přijetí vůle Boží. Je to velice náročné. Toto očištění je velice bolestné, protože člověk musí de facto zapřít sebe sama pro to, aby zvítězil Bůh a jeho vůle. V této etapě Bůh často používá druhé lidi k tomu, aby nás naučil žít ne pro sebe, ale pro druhé a hlavně pro něho. Toto je etapa začátečníků a často se v této etapě mnoho lidí zastaví.

2) Cesta osvětná

Tato etapa charakteristická pozitivním usilováním o ctnosti. Už jsme se naučili žít pro Boha, ale vidíme ještě svůj hřích a své sobectví. Jedná se o stav, kdy systematicky pracuji na svých ctnostech (není to tedy období, kdy občas u sebe objevíme, že nějakou ctnost máme, protože to se děje i v etapě očišťování). Osvětnou se tato etapa nazývá proto, že vidíme světlo, kterým je Bůh, ale ještě pociťujeme bolest z toho, že s ním nemůžeme být sjednoceni. Je to etapa, ve které se nacházejí lidé, kteří už v duchovním životě pokročili.

3) Cesta sjednocující

Tato etapa je poslední a jedná se o stav dokonalosti, sjednocení: já a Boží vůle jedno jsme. Svatá Terezie z Lisieux třeba k této etapě říká: „*Nikdy jsem Bohu nic neodepřela a vím, že ani on mi nic neodepře*“. Svatý Pavel zase v jednom svém listě říká: „*Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus*“. Tato cesta vrcholí naším sjednocením s Bohem při přechodu na věčnost.

Co s tím vším?

Je to asi dost složité. Možná byste čekali, že tady budu dávat různé návody, jak se modlit. Ono to ale nejde. Každý člověk je totiž originál a nedá se doporučit jinému to, co vyhovuje mě. Každý z nás totiž máme vlastní cestu.

Jak se tedy naučit modlit? Odpověď je jednoduchá, ale její uskutečnění je složité. Modlit se člověk naučí jen modlitbou.

Přál bych vám, abyste se na cestu modlitby vydali a aby vám Bůh dal také sílu na ní vytrvat. Není to jednoduché, ale jak sám poznávám, i když jsem někde na začátku, stojí to za to. Bůh je veliký.